

GRADIŠČE

Prebivalci Gradišča

Do gradnje železnice so bile na gradišču tri hiše: Predmesto 40, Predmesto 47 in Predmesto 19. V Franciscejskem katastru je kot gospodar hiše leta 1826 naveden Lovrenc Krivic, ki ga najdemo v seznamu obrtnikov (1820-1870) kot klobučarja. Po poklicu je hiša dobila ime »Klobčarjeva hiša«. V Reambuliranem (dopolnjenem) FK je kot lastnica navedena Marija Šimnic (hiša je še vedno nosila ime »Klobčarjeva«, danes bi rekli »Klobučarjeva«). Zaradi gradnje Rudolfove (danes Gorenjske) železnice leta 1870 so hišo morali podreti. Za vedno pa je »Klobčarjeva hiša« ostala na sliki Marcusa Pernharta.

40 Krivic Lovrenc – KLOBČAR

Šimnic Marija – KLOBČAR

Radovljica – pot na gradišče, 1864
Vir: slikar Marcus Pernhart (wikipedia)

Radovljica z železnico, 1893
Vir: DAR (foto verjetno Vengar)

Zraven leta 1971 podrte Burcnove hiše je včasih stala še ena hiša – p. d. Trevneševa hiša. V tej hiši je živela leta 1781 rojena Marija Valant. Pri 29. letih je v tej hiši rodila nezakonsko hčer Nežo, tri leta kasneje pa jo je za ženo vzel 38-letni ovdoveli klobučar Lovrenc Krivic. Zakonca sta živela v Predmestu št. 40.

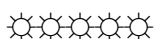
Vir: Radovljiške družine v 19. Stoletju (avtorica Nadja Gartner Lenac / MRO 2013).

Mesto št. 26 - Trevneš:

Marija Valant (roj. 1781). Leta 1810 je rodila hčerko Nežo.

Predmesto št. 40:

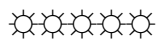
Lovrenc Krivic (roj. 1775). Leta 1813 se je poročil z Marijo, roj. Valant.

47	Bohinc Jožef – BLAŽEK	Lukan Šimen – BLAŽKOVA KAJŽA
19	Bohinc Jožef – BLAŽEK NA GRADIŠ	Bohinc Jožef – BLAŽEK PR' BRITOFO

Na naslovu Gradišče 19 je bila v 19. stoletju (verjetno tudi prej) gostilna. Ohranilo se je domače ime »Bvažek«, kar je slovnično »Blažek«. Lahko pa bi bilo tudi »Glažek« ali »Gvažek«, kar pomeni kozarec.

»Ta glažek ni prazen, ne gremo še narezan... ». »Ta prvi glažek ženi slovenskega srca ...« in podobne so na vsakoletnem izseljeniškem pikniku v Škofji Loki peli člani ansambla »Ritchija Vavnala« iz ZDA.

Debeljakovi

Lukanova hiša (prej Blažkova kajža), pred 1900

Vir: arhiv družine Debeljak

Op.: Zadaj se vidi sleme Vurnikove hiše.

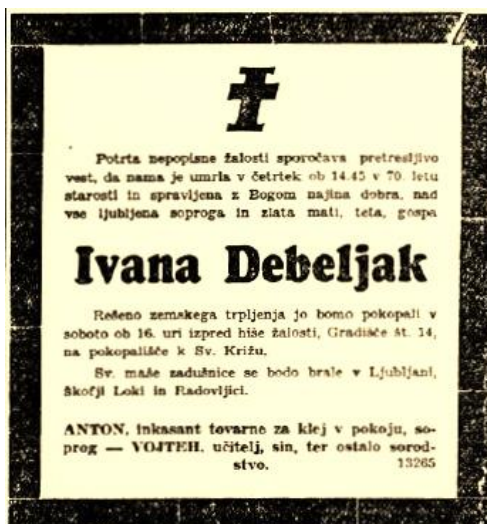
Šimen Lukan in Anton Debeljak, 1898
Debeljakova družina, 1898
Vir: arhiv družine Debeljak

Op.: Na desni sliki so: Anton Debeljak, Ivana Debeljak, roj. Lukan in otroka.

Portal Debeljakove hiše, od 1914
Vir: foto DAR

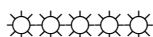
Op.: Napis na portalu nam pove, da je hišo kupil (prezidal) leta 1914 J. Debeljak, hiša pa je nosila hišno številko 47.

Vir: Jutro, 3. 12. 1932

Spominu vzorne matere (Ljubljana, 10. decembra). Te dni je umrla na svojem stanovanju v Gradišču 14 gospa Ivana Debeljakova, ki jo je velika množica spremila na zadnje počivališče pri Sv. Križu. Pokojnica je bila iz ugledne družine iz Radovljice, kamor je z domačini kaj rada pohajala v počitnicah na svoje malo posestvo. Gospa Ivana je bila vzor dobre, plemenite slovenske matere; take žene, ki se ne spušča v javno življenje, temveč se posveti vsa samo blagru lastne družine in ji je procvit domačije nad vse. V teku 70 let jo je usoda marsikdaj kruto zadela. Z možem Antonom, uradnikom tovarne za klej, sta vzgojila četvero dece. Nazaceljive rane pa ji je zadala smrt, ki je trikrat zadrla svoje grabežljive roke v zgledno družino in to vedno v času, ko so posamezni otroci odrasli za samostojne poklice. Najstarejši sin je imel izvršene že vse priprave za otvoritev lastne drogerije – pa je umrl; starejša hčerka je bila par let uradnica in je preminila, mlajša hčerka pa je z lepim uspehom dovršila učiteljsko, nato pa je stopila v službo – in že se je preselila k bratu in sestri. Zato se je gospa Ivana z vso materino ljubeznijo oklenila sina Vojteha, znanega javnega delavca, učitelja v Škofji Loki in zvestega sotrudnika našega lista. Globoko žalujočemu vdovcu g. Antonu in našemu prijatelju g. Vojtehu ob težki izgubi naše iskreno sožalje, blagi, vzorni slovenski mamici pa naj bo lahka zemljica ob njenih dragih. / - nč-

Vir: Jutro, 11. 12. 1932

Vurnikovi

Vurnikovi, ok. 1940

Vir: arhiv družine Vurnik

Op.: Alojz st. in Helena Vurnik; otroci Alojz ml., France (deklici neprepoznani).

»Blažkovo hišo pr' Britofo« je kupil Alojzij Vurnik st. (1898-1970), verjetno po poroki z Heleno, roj. Kocijančič v hiši Črnivec št. 9 (14. 4. 1901- 30. 4. 1972). Poročila sta se 13. 2. 1922. Rodilo se jima je sedem otrok; dva fanta in pet deklic (Alojz, France, Micka, Meta ...)

Vurnikova hiša, 1964

Vir: arhiv družine Vurnik

Op.: Na fotografiji je Kati Vurnik s sinom Andrejem.

Alojz Vurnik kot gasilec, 1963
Vir: arhiv GD Radovljica

gostilničar Jožef Bohinc; 1826-68 (omenjen kot lastnik hiše/gostilne)

kamnosek **Georg Burnik; vpis v ZK 1871**

kamnosek **France Vurnik; vpis v ZK 1889**

kamnosek Alojzij Vurnik, st. (1898-1970)

kamnosek Alojzij Vurnik (1925-1990)

Zemljiška knjiga Radovljica (lastniki hiše od)

Vorstadt 19:

Georg Burnik, 15. 6. 1871 (po dogovoru, dne 21. 2. 1869)

France Vurnik; 16. 8. 1889 (po prisvojitni listini, dne 8. 11. 1888).

Gradiška pot 8:

Alojz Vurnik; 16. 1. 1953 (po sklepu o dedovanju, dne 12. 6. 1952)

Gradiška pot 6:

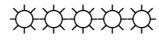
Alojz Vurnik; 24. 6. 1970 (po sklepu o dedovanju, dne 26. 2. 1970)

Katarina Vurnik; 20. 11. 1990 (po sklepu o dedovanju, dne 25. 6. 1990)

Katarina Vurnik, roj. 24. 11. 1934 na naslovu Gradiška pot 6.

Alojzij Vurnik ml. (27. 10. 1925 – 26. 3. 1990). Alojz Vurnik ml. se je poročil s Katarino _____. V zakonu sta se rodila Andrej (27. 3. 1964 – 23. 3. 2015) in Franci, ki je prevzel družinsko obrt.

Franci Vurnik je povedal, da je on že četrta generacija kamnosekov na tem naslovu. Prvi je torej moral biti Alojzij Vurnik st. st., ki je hišo kupil pred letom 1900 (ne pa prej kot 1868).

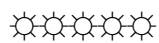
Pretnarjevi

Gradnja Pretnarjeve hiše
Vir: arhiv družine Pretnar

Pretnarjeva hiša – z astronomsko kupolo, 1975
Vir: arhiv družine Pretnar

Razglednice Gradišča

Na Gradišču, ok. 1930
Vir: arhiv Zvone Razinger in DAR

Najstarejša razglednica Radovljice – Gradišče, od. 1896
Vir: Kopirnica Sodja (foto in založil Alojz Vengar)

Na zadnji poti

Pogrebna povorka
Vir: arhiv družine Grilc

Pogreb, ok. 1965
Vir: arhiv Katež

Pokopališče

Friedhof von Radmannsdorf, od. 1900
Vir: DAR

Op.: Friedhof se narečno prebere »Britof«!

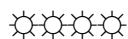
Del radovljiškega pokopališča, 1917
Vir: europeana (bildarchiv.austria)

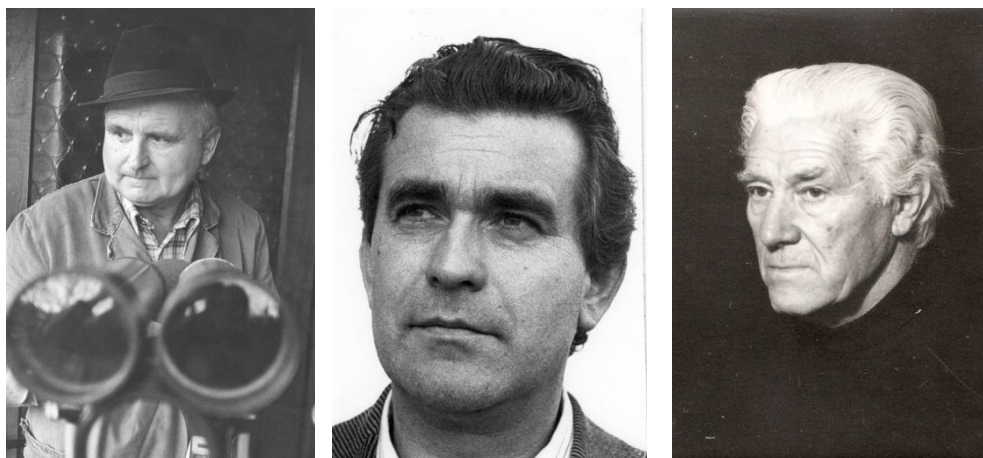
Pevci na pogrebu, ok. 1940
Vir: arhiv Janez Žerovc

Staro pokopališče – s cipresami, ok. 1960
Vir: DAR

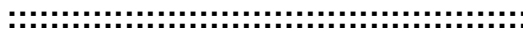

Znameniti »Gradišarji«

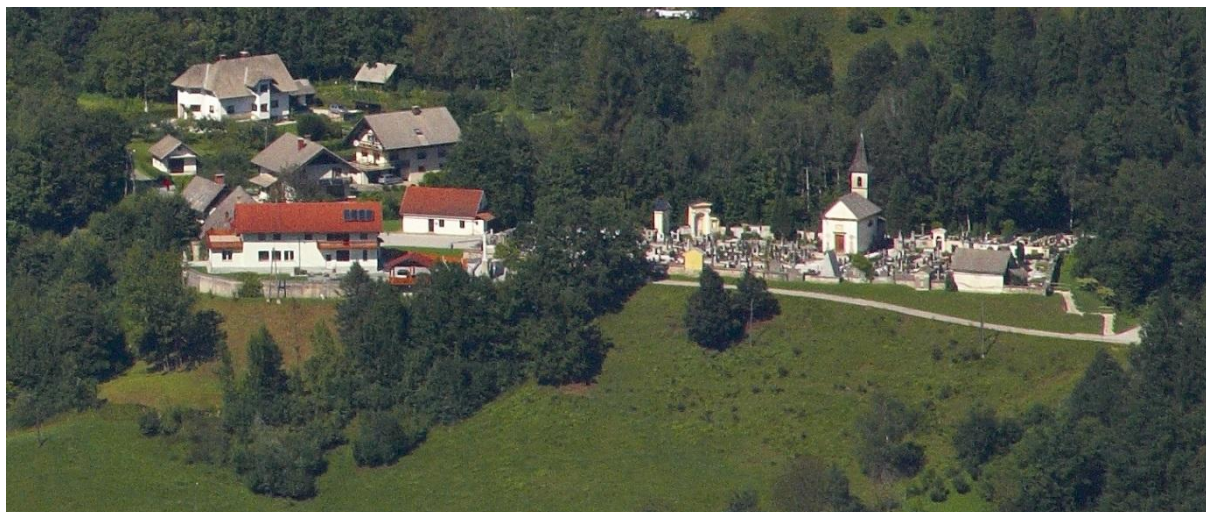

Astronom Franc Pretnar, pisatelj France Vurnik in kipar Stane Dremelj
Vir: družina Pretnar / dLib / družina Vilhar

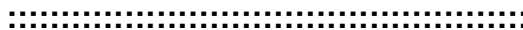
Op.: Franc Pretnar se je na Gradišče preselil iz Kamne Gorice, France Vurnik se je preselil v Ljubljano, Stane Dremelj pa se je na Gradišče preselil iz Vrhnike!

Gradišče danes

Gradišče s starim pokopališčem, 2010
Vir: foto Adi Fink

Vir: Podatki iz Franciscejskega (in dopolnjenega) katastra so povzeti po knjigi Dežela (avtor mag. Jurij Sinobad).

.....

Sestavil: Goran Lavrenčak – DAR

Prvič objavljeno: 30. 11. 2016

goran.lavrencak@gmail.com